

**Аты жөні: Алдабекова Айымжамал
Абдразаковна**

**Туған жылы, күні: 15 ақпан
1962 жыл.**

Ұлты: Қазақ

Қызметі: Мұғалім

**Мекен жайы: Алматы облысы, Жамбыл
ауданы, Ұзынағаш ауылы, Әуезов 30**

Еңбек өтілі: 32 жыл

Білімі: Жоғары

Мамандығы: Тарих қоғамтану

**Қызмет ету орны: Алматы облысы, Жамбыл
ауданы, Жаңақұрылыс ауылы «А.Қарсақбаев
атындағы МДШО бар орта мектеп»**

Сабақтың тақырыбы:

Құқық туралы жалпы түсінік

Сабақтың мақсаты:

Білімділік: Тақырыптың мазмұнына байланысты білім беру арқылы оқушылардың азаматтық жауаптылығын, қоғам алдындағы міндеттерін түсіндіру.

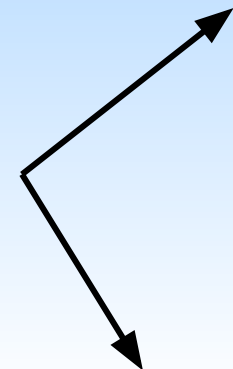
Дамытушылық: Қылмыстың қоғамға қауіпті салдарын ұғындыру.

Тәрбиелік: Адамгершілікке тәрбиелеу.

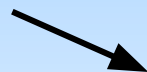

Мемлекет тарапынан заңдастырылған және қорғалатын, жалпыға бірдей міндетті нормалар жүйесі

“Құқық”
ұғымы

Мемлекеттің
басты заңдары

Құқықтың пайда болуы
мемлекеттің пайда болуымен
тікелей байланысты

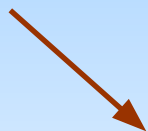
Конституция

Салық заңдары

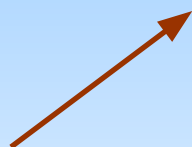
Нормативті актілер

Әлеуметтік нормалар

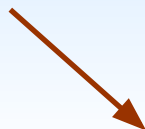
Қоғамда өмір сүретін адамдардың өздерін ұстау ережелерінің жиынтығы

Құқықтық нормалар

Нормаларды бұзған кінәлі жауапқа тартылады

Моралдық нормалар

Заңды жауапқа тартылмаса да көпшіліктің назарына ілігіп, айналасына жағымсыз пікір қалыптастырады

Құқықтық нормалар мен моральдық нормаларға мысал келтірейік

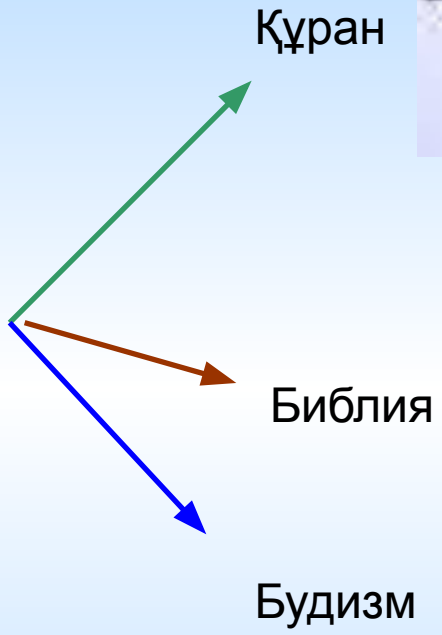
Ержеткен азаматтар өзінің ата-аналарын күтусіз қалдырса, мораль тұрғысынан мұндай адамдарды көршілері, достары және туыстары айыптайды. Айыптау өзін кінәлі деп ұқса ғана жүзеге асады.

Ал заң мұндайда азаматтан ата-анасына алимент өндіріп береді. Заңнын орындалуын мемлекет бақылайды, адамның жазалануы объективті болады,

Құқық моральдан кейін қалыптасқан

Діни нормалар

Құран

Библия

Будизм

Ғұрып нормалар

Ұзақ уақыт бойы адамдар арасындағы қатынастарда реттеу үшін қолданылып келген ұстану ережелері

Корпаративтік нормалар

Қоғамдық ұйымдарының жарлығымен, ережелерімен, басқа актілерімен орнатылады

Мемлекет тағайындаған және мемлекетке әркет ететін құқық нормаларының жүйесі

Құқық

Құқықтық идеология

Мемлекетке танылған құқықтық көзқарастар, идеялар, мәдениет

Құқықтық мекемелер

Құқық жүйесі

Президент → **нормативтік жарлықтар**

Үкімет → **нормативтік қаулылар**

министрліктер → **нормативтік бұйрықтар**

**Жергілікті
мемлекеттік органдар** → **нормативтік шешімдер**

Жорамал диктант: «Фемида»

Қоғамда өмір сүретін адамдардың өздерін ұстау ережелерінің жинтығын ..... деп атаймыз. Адам тәртібінің конвенционалды нормалары деп ..... айтамыз. Құқықтың пайда болуы . ..... пайда болуымен байланысты. Мемлекет тарапынан заңдандырылған және қорғалатын, жалпыға бірдей міндетті нормалар жүйесін ..... деп атаймыз.

..... – мемлекеттің негізгі заңы. Нормативтік құқықтық актілерге ..... жатады.

Оқушылардың дәптерлеріндегі жазулар: диктант «Фемида».
Этикет . Мемлекет . Құқық . Заң . Нормативтік актілер.
Әлеуметтік нормалар Мораль

Бекіту кезеңі

- Әлеуметтік нормалар дегеніміз не?
- Құқық дегеніміз не?
- Қандай елдерде діни нормалар заңды күші бар?
- Құқық саяси өмірде қандай рөл атқарады?
- Құқық пен заң арасында қандай байланыс бар?

Қорытынды.

- Сабақ қызықты өттіме?
- Бүгінгі сабақтың тақырыбы не?
- Сен өз құқығыңды қорғай аласыңба?
- Құқық қоғамның әлеуметтік өмірінде қандай рөл атқарады?

Үйге тапсырма:

құқық туралы жалпы түсінік 1-3
сұрақтар

A photograph of a paved path winding through a park or garden in autumn. The trees lining the path have vibrant yellow and orange leaves, creating a canopy overhead. The ground is covered with fallen leaves. The text "назар аударғандары ңызға көп-көп рахмет!" is overlaid in the center in a blue, outlined font.

назар аударғандары ңызға көп-көп рахмет!